

Białystok, 04.11.2022 r.

SPEO/31/10/2022

Pani
Anna Moskwa
Minister Klimatu i Środowiska
ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa

Dotyczy: poprawki Parlamentu Europejskiego do art. 29 Dyrektywy RED, która nakłada na operatorów instalacji WtE obowiązek sortowania odpadów zmieszanych (ponownie) przed spalaniem

Stowarzyszenie Producentów Energii z Odpadów (dalej jako: „SPEO”) zraszające Instalacje Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych (dalej jako: „ITPOK”) pragnie przedstawić stanowisko odnoszące się do prowadzonych obecnie na poziomie UE negocjacji międzyinstytucjonalnych dotyczących zmiany Dyrektywy w sprawie odnawialnych źródeł energii (tzw. Dyrektywy RED), mających na celu nałożenie na prowadzących ITPOK obowiązek ponownego sortowania odpadów zmieszanych przed spalaniem.

Spalarnie odpadów z odzyskiem energii stanowią (częściowo) odnawialne źródło energii, zapewniające bezpieczne zagospodarowanie odpadów nienadających się do recyklingu, przy jednoczesnym zapewnieniu wykorzystania ich jako „zasobu” dzięki odzyskowi energii i materiałów. Około 50% energii wytwarzanej przez ITPOK pochodzi z nienadających się do recyklingu odpadów biomasy, co znacząco przyczynia się do odejścia od paliw kopalnych w sektorach energii elektrycznej, ogrzewania i transportu. Cieszymy się, że ta odnawialna cecha odzysku energii z odpadów została zachowana w definicji biomasy podczas trwającego obecnie przeglądu Dyrektywy w sprawie odnawialnych źródeł energii.

Chcielibyśmy jednak wyrazić nasze obawy dotyczące propozycji zmiany art. 29 w/w Dyrektywy, dotyczącego kryteriów zrównoważonego rozwoju i ograniczenia emisji gazów cieplarnianych dla biopaliw, biopłynów i paliw z biomasy, a mianowicie wniosku Parlamentu Europejskiego, aby w przypadku wykorzystania odpadów zmieszanych do produkcji biopaliw, biopłynów i paliw z biomasy wymagać „od operatorów stosowania systemów sortowania odpadów zmieszanych o określonej jakości w celu usunięcia materiałów kopalnych”.

Pragniemy podkreślić, że Instalacje Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych odzyskują energię z odpadów reszkowych, które nie nadają się do recyklingu i które stanowią pozostałości po segregacji u źródła oraz recyklingu. Nie ma żadnych korzyści środowiskowych ani ekonomicznych z proponowanej konieczności ponownego ich sortowania przed przekazaniem do procesu odzysku. Ryzyko związane z usuwaniem nienadających się do recyklingu materiałów kopalnych

bez istnienia dedykowanego dla nich innego zrównoważonego rynku zbytu polega na tym, że podążają one mniej przyjaznymi dla środowiska drogami (np.: odpady morskie, wywóz do krajów trzecich, przetwarzanie w obiektach o niższych standardach środowiskowych niż surowe wymagania określone dla ITPOK), z których należy wykluczyć instalacje ITPOK, które przystosowane są do kompleksowego usuwania zanieczyszczeń pozostałych w odpadach resztkowych.

Naszym zdaniem segregacja u źródła, która została uregulowana w art. 3 Dyrektywy RED, jest jedną z najważniejszych operacji łańcucha gospodarowania odpadami i stanowi decydujący wysiłek w zapewnieniu wysokiej jakości recyklingu. Instalacja ponownego sortowania odpadów zmieszanych nie może jej zastąpić i nigdy nie będzie tak skuteczna, jak bezpośredni udział konsumentów w procesie (poprzez segregację u źródła). Po zmieszaniu odpadów jest już za późno na wysokiej jakości recykling. W porównaniu z segregacją u źródła, potencjał zanieczyszczenia jest bardzo wysoki, a wskaźnik recyklingu jest stosunkowo niski.

Segregacja pozostałości z sortowania u źródła jest ogromnym kosztem społecznym (wiąże się z wysokim zużycie energii elektrycznej i kosztami pracy) przynoszącym odzysk odpadów do recyklingu w granicach 1,2 – 1,5 % z masy sortowanych odpadów. Ponadto, sortowanie po powstaniu odpadów zmieszanych nie zapewnia żadnych możliwości edukacyjnych. Efekt może być wręcz przeciwny gdyż konsumenci wiedząc, że zmieszane odpady komunalne będą jeszcze poddane sortowaniu przestaną prowadzić segregację u źródła. Osobną kwestią, ale niewątpliwie powiązaną z podnoszonym zagadnieniem, na którą należy zwrócić uwagę jest niebezpieczne „rozproszenie” regulacji prawnych w zakresie gospodarki odpadami. Materię tą powinno sterować w całości ustawodawstwo dotyczące odpadów, a nie Dyrektywa REDIII, dlatego wszelkie zmiany dotyczące spalarni powinny być regulowane dyrektywą odpadową.

Obowiązki w zakresie segregacji u źródła są określone w dyrektywie ramowej w sprawie odpadów 2008/98/WE, a także wymagane w art. 3 dyrektywy w sprawie odnawialnych źródeł energii w odniesieniu do odzysku energii z odpadów.

W związku z powyższym zwracamy się do Pani Minister, by w toku prac nad przeglądem dyrektywy w sprawie odnawialnych źródeł energii uwzględniono powyższe uwagi i prosimy o nie popieranie tej poprawki Parlamentu Europejskiego w stanowisku Rady.

Z poważaniem,

Alina Pisiecka
Przewodnicząca Stowarzyszenia